

Säkra, trygga och tillgängliga lekparker i Ludvika kommun

Certifieringsmodell för kommunens lekparker

Fastställda rutiner och åtgärder för att en lekpark ska bli certifierad och behålla kvalitet och standard gällande utrustning, säkerhet och tillgänglighet.

Säkra, trygga och tillgängliga lekparker

I Ludvika kommun finns 33 kommunala allmänna lekparker.

Denna certifieringsmodell ska säkerställa att lekparkerna är säkra, trygga och tillgängliga, funktionella och lockande lekplatser för alla.

En säker och trygg kommun – A Safe Community

Ludvika kommun anser att det skadeförebyggande arbetet är en viktig fråga och prioritering för att kunna svara upp till kommunens vision om att skapa framtidens, tillväxtens och möjligheternas kommun. En trygg och säker livsmiljö för besökare och befolkning.

Ludvika kommun innehar WHO status som en säker och trygg kommun sedan år 2000, med återcertifiering år 2012.

A Safe Community är en viktig strategi för ett hållbart och tryggt samhälle ur alla dess aspekter och dimensioner.

Den bärande tanken för en säker och trygg kommun är tvärssektoriell samverkan mellan olika parter i ett samhälle samt en samsyn och verksamhetsutveckling kring ett gemensamt fokus, att förebygga personskador och olycksfall.

För att bli utnämnd till en säker och trygg kommun – A Safe Community – fordras att kommunen uppfyller vissa fastställda, internationellt gällande kriterier.

Följande kriterier ska uppfyllas

1. En infrastruktur baserad på kommuninvånarnas deltagande och samarbete, ledd av en tvärssektoriell grupp som är ansvarig för främjandet av säkerhet i kommunen
2. Långsiktiga, varaktiga program omfattande båda könen och alla åldrar, miljöer och situationer.
- 3. Program som riktas mot högriskgrupper och -miljöer, samt program som främjar säkerheten för utsatta grupper.**
4. Program som dokumenterar skadors frekvens och orsaker.
5. Utvärdering för att bedöma programmets processer och effekten av insatser.
6. Deltagande i nationella och internationella Safe Community -nätverk.

Tredje kriteriet passar in i säkerhetsarbetet för Lekparker

Program som riktas mot högriskgrupper och -miljöer, samt program som främjar säkerheten för utsatta grupper.

I kommunens övergripande mål är barn och unga prioriterade samt att barn och unga ska ges förutsättningar för en trygg och utvecklande uppväxt. Barn behöver attraktiva och säkra lekmiljöer där de stimuleras till lek och sociala kontakter.

Barn och unga är en utsatt grupp när det gäller olycksfall och skador. I Sverige skadas årligen ca 206 000 barn. Av dessa drabbas 18 000 barn i samband med lek på lekplatser.

Källa: Skador bland barn i Sverige Rapport 2011, Socialstyrelsen.

De mest utsatta åldrarna är 4 till 12 år. Det vanligaste olycksfallet är fall från lekutrustning och i samband med lek med andra barn, oftast kollisioner. Vid fall från lekredskap är det vanligast att det är underlaget som orsakar skadan.

2013 registrerades 88 barn för fallskador i Ludvika. Av dem var 20 stycken noterade som fall från lekredskap. 6 av de 20 var så allvarlig skadade att det ledde till slutenvård. Med slutenvård menas att man varit in-skriven för vård och behandling.

Källa: Skaderegistrering Landstinget Dalarna 2013.

Med skadestatistiken som bakgrund finns all anledning att vidta åtgärder som skapar lekmiljöer där alla barn fritt kan leka och utvecklas utan att komma till skada. Att föräldrar och barn genom skyltningen av en certifierad lekpark lätt kan känna igen den kvalitetsstämpel som anger att denna lekpark håller en god och hög standard.

Säkerhet på lekplatsen

Tillsyn och underhåll sker regelbundet på lekplatserna för att säkerheten ska kunna upprätthållas. Detta sker i enlighet med Europastandarden som bland annat innebär att tillräckliga fallutrymmen ska finnas mellan redskapen, att underlaget ska vara stötdämpande och att redskap ska vara utformade på ett sätt som begränsar risken för personskador. Vid upprustningar/ombyggnationer planeras lekplatserna utifrån denna standard.

Detta styrs genom Plan- och bygglagen (PBL). Att lekutrustning som finns i offentlig miljö ska vara säker styrs av Produktsäkerhetslagen (PSL). Konsumentverket är tillsynsmyndighet för PSL. Europastandarden innehåller minimikrav för säkerhet och används vid bedömning av om en lekplats är säker, enligt kraven i PBL och PSL.

Övergripande riktlinjer för lekparken i Ludvika Kommun

- Lekparkerna ska vara tillgängliga för alla
- Lekparkerna ska vara trygga och säkra mötesplatser
- Lekredskapsstandarderna EN 1176 och EN 1177, plan- och bygglagen och produktsäkerhetslagen ska följas.
- I Ludvika ska vi erbjuda attraktiva boendemiljöer. Lekparker är en viktig del i detta.
- Barn och unga ska ges förutsättningar för en god start i livet. Detta ska speglas i våra lekparker.

Ansvar och organisation för säkra, trygga och tillgängliga lek-parker

Gata Parkenheten genom parksektionen har det övergripande ansvaret för drift och underhåll av kommunens alla 33 lekparker. Med hjälp av en för ändamålet framtagna checklista görs veckovisa kontroller. Med syftet att säkerställa att lekparkerna är säkra och behåller sin standard.

I checklistan dokumenteras eventuella fel och behov av åtgärder. Check-listan lämnas in till ansvarig arbetsledare en gång i månaden. Om allvar-liga fel eller brister upptäcks meddelas detta omgående. Om omedelbar reparation inte är möjlig ska handlingsplan för åtgärd upprättas. Är felet av allvarlig art och kan leda till att någon skadar sig ska lekparken stängas tills reparationen eller säkerheten är återställd.

En gång om året rapporterar ansvarig arbetsledare resultatet för lekpar-kerna till folkhälsosamordnaren för uppföljning av certifieringsstatus och för det övergripande Safe Community arbetet i kommunen.

Kriterier som ska uppfyllas för en säker, trygg och tillgänglig lekpark

De kriterier som ska uppfyllas är att det ska finnas:

- I alla lekparker ska det finnas minst en attraktion som är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning vilket även innefattar underlaget.
- Lekparkerna ska underhållas och säkerheten bevakas i förvaltningsskedet. Lekutrustningarna ska vara hela och rena.

- Lekparkerna ska så långt som möjligt vara väl synliga. De ska inte vara undangömda bakom buskage, täta staket eller fasader.
- I våra lekparker ska det finnas lekmaterial som är formbart, lekmaterial från natur och växter, möjlighet till motorik och goda sittmöjligheter.
- Alla lekparker ska uppfylla kraven från lekredskapsstandard EN 1176 och EN 1177, plan- och bygglagen och produktsäkerhetslagen.
- Det ska inte finnas giftiga växter i lekparkerna.
- Lekparkerna ska ha dokumenterad veckoöversyn.
- Lekparkerna ska besiktas av extern besiktningsman varje år.
- A-fels åtgärder efter besiktning ska ske inom en månad. Finns det inte möjlighet till detta ska en handlingsplan för åtgärden upprättas. Lekställningen ska stängas av tills reparationen är utförd och säkerheten återställd.
- Lekutrustningen ska vara Tüv certifierade

Konkreta insatser för en certifierad lekpark

- Lekparkerna ska ha dokumenterad veckoöversyn.
- Lekparkerna ska besiktas av extern besiktningsman varje år.
- A-fels åtgärder efter besiktning ska ske inom en månad. Finns det inte möjlighet till detta ska handlingsplan upprättas samt lekställningen stängas av tills åtgärden är genomförd.
- Lekparken certifieras och skyltas.

Checklistor för kontroll en gång i veckan

Bilaga 1-6

Certifiering av lekpark

En certifierad lekpark markeras med skylt där parkens namn samt logga för Safe Community finns med.

Certifiering sker endast om samtliga kriterier och krav har uppfyllts.

Om standarden inte kan upprätthållas tas skylten bort.

All certifiering måste ske i samverkan med folkhälsosamordnaren som har det övergripande ansvaret för Safe Community, säker och trygg kommun arbetet i Ludvika kommun. Årliga rapporter till folkhälsosamordnaren om de certifierade lekparkerna.

Utveckling och framtid

Lekparkerna ska finnas synliga och listade på kommunens hemsida för att lätt kunna hittas av våra invånare och tillfälliga besökare.

Varje lekpark ska vara försedd med namn och plats samt hänvisning på karta och listad lekutrustning och tillgänglighets grad.

Resurser/kostnader

Den största kostnaden för lekparkerna idag är att byta ut underlaget till ett godkänt material. Det finns inte rätt material på många platser i dagsläget! Följer vi lekparcsstrategin och investerar i lekparkerna kontinuerligt kommer både drift och underhållskostnaderna minska de närmaste åren. Investeringskostnaderna ligger på ca 2 000 000 kr om året fram till 2020.

Inflytande och delaktighet

Ludvika kommun ska alltid föra en medborgardialog. Först och främst med barnen i närområdet till en lekpark. Barn ska få möjlighet att påverka sin närmiljö.

En plan för genomförande av delaktigheten tas fram under 2014. Arbetet inleds och utgår ifrån ett besök hos huvudansvarig fritidspedagog och barn på fritidshemmen i närheten av de aktuella lekparkerna. Genom samtal inventera önskemål och behov kring lekparkerna med de berörda. Metoden ska sedan utvärderas för att se om det är en framkomlig väg för att involvera barn och föräldrar i arbetet.

Utvecklingsarbete

Genom att följa lekparcsstrategin ska vi genom åtgärder och upprustning av alla våra lekparker kunna certifiera alla 33 lekparker till året 2020.